

 fade Edilen K zg nl k  l e i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026).  fade Edilen K zg nl k  l e i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23129>

Özet

?fade Edilen K?zg?nl?k Ölçe?i (?EKÖ), bireylerin özellikle evlilik veya yak?n ili?kiler ba?lam?nda ya?ad?klar? k?zg?nl?k ve di?er olumsuz duygular? nas?l ifade ettiklerini ölçmek amac?yla geli?tirilm? bir psikometrik araçtır. Ölçek, Özen ve Sümer (2013) taraf?ndan Türkçe'ye uyarlanm?? olup, evlilik ili?kilerindeki duygu ifade biçimlerini dört temel boyutta incelemektedir. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkiye popülasyonunda geçerli?ini ve güvenilirli?ini kan?tlam??tır.

Ölçek, toplam 20 maddeden olu?makta ve bireylerin k?zg?nl?k durumlar?nda sergiledikleri yap?c?, y?k?c?, pasif veya kaç?nmac? davran??lar? 7 dereceli bir Likert tipi derecelendirme sistemiyle de?erlendirmektedir. Bu araç, çift terapisi ve ili?ki ara?t?rmalar? alanlar?nda önemli bir tan? ve de?erlendirme potansiyeline sahiptir.

Anahtar Kelimeler

?fade Edilen K?zg?nl?k Ölçe?i, K?zg?nl?k ?fadesi, Evlilikte Duygu ?fadesi, Pasif K?zg?nl?k, Uyarlama, Psikometri.

Yazarlar

Ayça Özen, Nazl? Sümer

Amaç

?fade Edilen K?zg?nl?k Ölçe?i'nin temel amac?, evlilik veya partnerlik ili?kileri içerisinde bireylerin ya?ad?klar? k?zg?nl?k, üzüntü ve suçluluk gibi güçlü duygusal tepkileri ne ?ekilde ifade ettiklerini sistematik olarak ölçmektir. Bu ölçek, özellikle çiftlerin çat??ma çözme stillerini ve duygusal tepki mekanizmalar?n? anlamland?rmay? hedeflemektedir.

Ölçe?in uyarlanması, Türk kültüründeki evlilik dinamiklerinde görülen farklı ifade stillerini belirlemeye ve bu stillerin ili?ki doyumu üzerindeki etkilerini ara?t?rmaya olanak tan?m??tır. Ölçek, klinik uygulamalarda ve akademik ara?t?rmalarda bireylerin ili?ki içi ileti?im kalitesini de?erlendirmek için kritik bir araç görevi görmektedir.

Yap?

?fade Edilen K?zg?nl?k Ölçe?i, bireyin k?zg?nl?k duygusunu yönetme ve ifade etme biçimlerini temsil eden dört ana alt boyuttan olu?an çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Bu yap?, duygusal tepkilerin sadece aç?kça ifade edilmesini de?il, ayn? zamanda pasif veya kaç?nmac? stratejileri de kapsamaktadır.

Ölçek, toplam 20 maddeden oluşur ve bu maddeler, bireylerin özellikleriyle yaşı ve cinsiyetleri arasında gösterdikleri tipik davranışları ölçmektedir. Ölçek, alt boyutlar, kız ve erkek hem de yapıcı potansiyelini değerlendirerek kişinin sosyal ve psikolojik yaşamı hakkında kapsamlı bir profil sunar.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması, yapının geçerliliğini incelemek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılmıştır. Analiz sonuçları, ölçeğin orijinal yapıya uygun olan dört faktörlü bir çözümü desteklemiştir.

Dört faktörlü çözüm, kadınlar için toplam varyansın % 46.28'ini, erkekler için ise % 48.22'sini açıklar. Bu oranlar, yapısal geçerliliğin tatmin edici düzeyde olduğunu göstermektedir. Ayrıca, alt boyutların tümü için faktörler arası korelasyon değerinin .99 bulunması, kadın ve erkek örneklemelerinde faktör yapılarının özdeş olduğunu, yani ölçüm değişmezliğinin (invariance) sağlandığını kanıtlamaktadır. Bu bulgu, ölçeğin cinsiyetler arası karşılaştırmalarda güvenilir bir temele sahip olduğunu işaret eder.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirliği, Cronbach alfa güvenilirlik katsayıları hesaplanarak belirlenmiştir. Elde edilen katsayılar, ölçeğin alt boyutlarının yüksek derecede iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir.

Kadınlar için alt boyutların Cronbach alfa katsayıları sırasıyla .92, .88, .83 ve .82 olarak saptanmıştır. Erkekler için ise bu katsayılar sırasıyla .94, .88, .76 ve .89'dur. Tüm bu değerler, psikometrik standartlara göre mükemmel ve kabul edilebilir düzeyler arasında yer almakta olup, ?fade Edilen K?zg?nl?k Ölçeği'nin güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu doğrulamaktadır.

Faktör Analizi

Yapılan faktör analizi, ölçeğin teorik olarak beklenen dört alt boyutu başarıyla ayrıştırdığını göstermiştir. Bu dört faktör, bireylerin kız ve erkek tepkilerini dört farklı ifade stili altında toplamaktadır: Yaygın K?zg?nl?k, Pasif K?zg?nl?k, Olumlu/Bütünleyici K?zg?nl?k ve Kaçınmacı Davranış.

Faktör yapısının hem kadınlar hem de erkekler için yüksek düzeyde özdeşlik göstermesi (faktör eşleşme değeri .99), ölçeğin yapısal tutarlılığını pekiştirmektedir. Bu bulgular, ölçeğin kültürel uyarlama sürecinin başarılı olduğunu ve ölçülen yapının evrensel psikolojik prensiplere uygunluğunu desteklemektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Öz Bildirim Formu)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yetişkinler, özellikle evlilik veya yakın ilişkisi içerisinde olan bireyler.

Yaş Grubu: Yetişkin

Popülasyon Detayları: Evli veya uzun süreli partnerlik ilişkisi yaşayan bireylerin duygu ifade biçimlerini ölçmek için tasarlanmıştır.

Test Metodolojisi: 7 dereceli ölçek üzerinden değerlendirme (1 = hiçbir zaman, 4 = bazen, 7 = her zaman/sürekli olarak).

Anahtar Kelimeler

Evlilik, İlişki Çatışması, Duygu İfadesi, Psikometrik Özellikler, Cronbach Alfa, Faktör Analizi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Bilgi mevcut değildir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: ayozen99@gmail.com

Yazın Adresi: Ayça Özen (Sorumlu Yazar)

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin orijinal uyarlama çalışması 2013 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı ve izinleri için sorumlu yazar Ayça Özen ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi önerilmektedir.

Ölçeğin yayımlandığı akademik makaleye şu adresten ulaşılabilir: turkpsikolojiyazilari.com. Ayrıca, ölçeğin orijinal PDF dosyası şu adresten indirilebilir: ifade-edilen-kizginlik-olcegi-toad.pdf.

Kaynaklar

Özen, A. ve Sümer, N. (2013). Evlilikte kızgınlık, üzüntü ve suçluluk duygularının ifade biçimlerinin ölçümü. *Türk Psikoloji Yazıları*, 16(31), 36-55.

İfade Edilen Kızgınlık Ölçeği Maddeleri

Ölçek Yapısı: 4 alt boyut ve 20 madde

Yaygın Kızgınlık (6 m): Aşır sözlerle saldırırım

Pasif Kızgınlık (4 m): Hiç yüz vermeyerek sessiz ve soğuk davranırım

Olumlu/Bütünleyici Kızgınlık (6 m): Problemi çözmeye/durumu düzeltmeye çalışırım

Kaçınmacı Davranış (4 m): Kızgın olduğum halde, etime kızgın olmadığımı söylerim

ARABPSYCHOLOGY.COM